

Claviaturi ^{supliment} Tribuna

CENACLUL LITERAR DIN HUEDIN

NR. 8 2007

Huedinul în perioada interbelică

Cristian Filip

Situat la intersecția drumurilor și a apelor, Huedinul și-a păstrat și în perioada interbelică rolul important ca loc de târg, centru de desfacere a produselor. Aici s-a dezvoltat o rețea de prăvălii, ateliere și fabrici, de produsele cărora beneficia nu doar populația târgului și mai apoi a orașului, ci întreaga zonă care gravita în jurul său. Perioada menționată mai sus a fost probabil una dintre cele mai prospere a Huedinului de până atunci.

În perioada interbelică (și până târziu în anii '70) Huedinul arăta aproape neschimbat față de evul mediu. Reconstituind „planul urbanistic” al Huedinului interbelic, constatăm că acesta era radial-concentric. Din centru plecau cele cinci artere principale întretăiate de străzi, rezultând de aici o structură relativ circulară a localității. Drumurile (cu excepția celui principal care traversa orașul de la est la vest) erau prăfuite și nepavate, iar în perioade ploioase se transformau în noroaie, canalizarea și iluminatul electric lipseau. La intersecțiile câtorva străzi se aflau lămpi cu petrol și fântâni sau cișmele unde locuitorii și cei care treceau prin localitate își puteau stinge setea și adăpa animalele. Casele erau construite în majoritate din lemn pe fundație de piatră, iar la periferie unele erau din chirpici și erau acoperite cu șindrila. În jurul bisericii reformate, pe Strada Mare și pe strada principală care ducea spre Oradea (până la biserica romano-catolică) și Cluj (până la „biserica catedrală”) se desfășurau târgurile săptămânale și anuale, iar cele lunare (de animale) în partea vestică a orașului.

Huedinul era un orașel de provincie cu o serie de instituții: pretură, primărie, judecătorie, perceptorat, ocol silvic, unități școlare (între acestea se numărau școala de teologie talmudică și o grădiniță pentru copii), detașament de poliție, oficiu telefonic, poștă, bănci („Fântânele”, „Vlădeasa”, „Banca Moșilor”, „Casa de Păstrare și Bancă de Credit”, „Cooperativa de Credit”), „Serviciu incendial”, unități sanitare umane (Spitalul de Stat, Serviciul sanitar) și veterinar, stație C.F.R. În ceea ce privește locașurile de cult, existau atât biserici (ortodoxă, greco-catolică, reformată, romano-catolică, baptistă) cât și o sinagogă.

Locuit de către români, maghiari, evrei și rromi, în viața orașului au existat momente mai grele care totuși i-au unit mai mult pe „hoidași”, indiferent de etnie sau limbă vorbită, acordându-și ajutor reciproc pentru a ieși cu bine din necaz. Astfel de situații au existat în anul 1923 când Domoșul și Crișul Repede au ieșit din matcă și au inundat o parte dintre locuințe. Pentru situații de criză, în caz de calamități sau de alte pagube, evreii și-au constituit un fond de ajutor „Din-Tora” pentru a putea trece mai ușor peste ele (Klepner, 1988, pp. 26-28). Inundațiile

au lovit din nou județul în zilele de 20-21 decembrie 1925, fiind distruse poduri și porțiuni din drumul dintre Huedin și Beliș (Raport, 1926, p. 105). Conform informărilor făcute de către autoritățile vremii, acestea au fost un rezultat (ca și în zilele noastre) al defrișărilor necontrolate, care nu au fost urmate de reîmpăduriri. Ocolul Huedin avea în componența sa în acea perioadă 39 de comune, cu 116 proprietari și 35.080 jugăre de pădure și se pare că nu putea face față cu reîmpăduririle ritmului mare al tăierilor.

În această perioadă la Huedin este atestată și „cea mai veche dintre meserii”. Astfel, într-un raport anual al Prefecturii județului Cluj din anul 1926, singura localitate din județ în care erau înregistrate prostituate era Huedinul. Dintre acestea 16 profesau în bordelul de aici, iar 25 erau „singuratic” în hoteluri. După cum reiese din același raport, 5 dintre ele au fost internate în spital deoarece au fost depistate ca fiind bolnave, cu toate că „toate prostituatele au fost vizitate regulat de 2 ori la săptămână de către d-l. medic” de circumscripție rurală (Raport, 1926, p. 58). Dar important este că toată lumea era mulțumită, deoarece „plângeri pentru contaminări” nu s-au primit.

Cu toate greutatele inerente vremurilor, oamenii din Huedin știau foarte bine să se și relaxeze. Situât într-o regiune frumoasă și bogată în peisaje și mulțumită situației sale topografice, de unde se putea ajunge spre zone bogate în vânat, în orașul nostru se afla sediul Societății de vânătoare „Huedin”. Din punct de vedere al numărului membrilor înscriși, era a doua societate de acest fel din județ, după cea cu sediul în Cluj. Partea mai puțin bună era aceea că, exceptând regiunea muntoasă, vânatul nobil (mistreți, câpriori ș.a.) era aproape inexistent datorită „stârpirei aproape completă a pădurilor”. În schimb se puteau vâna „lupi, vulpi, adecă răpitor” (Administrația, 1937, pp. 306-307). De asemenea, pentru timpul liber mai exista varianta unui joc de popice, la Huedin funcționând două asociații de popice, una se numea „Horea” iar cealaltă „Juventus”.

(Continuare în pagina IX)

Efulgurații

Descântec de Iele

Veneau Ielele,
Sirepele,
Mîndrele,
Solomîndrele,
Veneau hohotind,
Nechezînd,
Huhurezînd,
Cu gurele
Cît șurele,
Cu țitele
Cît mîțele,
De mine-ntrebau,
Pe mine mă căutau
Să mă răzbească,
Să mă pocească,
Să mă-nnebune,
Să mă zugrume.
„Du-le, Doamne”, am zis,
Pe coaste burgunde,
Pe mări nibelunge,
Pe câmpii asire,
Pe ruini palmyre,
Pe stepe rusești
Și tătarești,
În ținut Sion,
Perfid Albion,
La unguri-bunguri,
La turci,
La bulgari,
La ciocoi vechi,
La ciocoi noi,
La Sadam Hussein,
La Tôkes Lazlo -
Pe-acolo să chiuie,
Să necheze,
Să hohotească
Și să huhurezească.

Pe ei să-i pocească!...

Teofil Răchiteanu

Centrul Huedinului în perioada interbelică

De la cititor către autor

Iubite domnule Teofil,

Cărțile trimise le socotesc un neașteptat dar de Crăciun, prilej de bucurie pură, întâmplată rar în lunga mea viață. Vă scriu după ce le-am citit cu satisfacția de a vă descoperi forța spirituală de uimitoare coerență în a întreține focul sacru al unui mesaj ținut deocamdată, la colț. Astăzi, când idealitatea noastră este hrănită de mituri, de istorie, de patimile eroilor, de spațiul naturii, care ne este și leagăn și mormânt, Dv. v-ați retras din vacarmul urgiilor întocmai unui râu carstic, furișându-vă albia poeziei, pe dedesupt, și pregătindu-vă pentru a ieși la suprafață în alte timpuri care va să vie, cu siguranță. Poate ar fi mai potrivit să vă spun că retragerea Dv. în singurătatea munților echivalează simbolic cu un boicot al istoriei, la care lumea românească a recurs adesea. Nu sunteți un eremit, cum a încercat să vă definească un critic; eremitul refuză lumea îndreptându-și fața exclusiv către Dumnezeu; sunteți un păstor de datine, un depozitar al valorilor ancestrale, o voce veche a neamului, decisă să-i conserve patimile, desăvârșindu-le. Cine vă citește în versuri sunt evidente afinități cu marea noastră poezie. Melancolia de justițiar înfrânt a lui Eminescu, lumea mirifică din baladele și doinele coșbuciene, viforul răzbunător din versurile lui Goga ori din blestemul lui Cotruș, rostite în poemul "Horea", dar nu mai puțin dialogul cu tainele unei transcendențe mute, inițiat de Blaga în poemele sale și în capodopera "Avram Iancu". Citindu-vă poeziile, în substratul lor aud parcă versurile unui mare precursor: "voi veniți cu mine!". Cine vă înțelege împărtășește sentimentul că prin glasul Dv. lumea noastră își apără și totodată își continuă identitatea amenințată. O muzică profundă, gravă, asemenea unui bocet, se înalță dincolo de vremuri, ea stăruie multă vreme după ce cuvintele se estompează: e murmurul inefabil, care cutreieră ca un memento, răscolind ființa.

Vă mulțumesc pentru cele dăruite. Anul nou să vă aducă bucurii în ale vieții și ale cărții!

28 dec. 2006
V. Fanache

Fragment dintr-o scrisoare către Teofil Răchiteanu

30 nov. 2006

Citindu-vă poemele despre a căror iminentă apariție pomeneți spre finalul interviului din *Vatra* 5/2006, parcurgându-le în minte cu mărturisita "retragere într-un exil autoimpus", ceea ce mă impresionează în melancolica retrospectivă a volumului e statornicia - în profida a tot și a toate, prin care Dumneavoastră, "Tobie", vă urmați neabătut Îngerul într-o călătorie - nici nu știu dacă-i mai pot spune astfel - solitară.

Că de pe traseul acestei itineranțe - să recunoaștem, teribilă, câtă vreme trecerea are loc pe unde "n-am nici drum și nici cărare" - mai dați când și când semn, anume prin "câte un păstrăv în jar" de la Apa Obârșiei, prietenilor, contaminați în preajmă-vă de "comuniunea cu Muntele", e una. Și ai putea crede că ar fi vorba de o discretă concesie, dacă generozitatea ce vă caracterizează nu s-ar grăbi să-mi contrazică spusele.

Cu totul alta e, însă, așa precum se arată a fi, înaintarea periclitată "între malurile de tăcere" ale celeilalte Ape - un nebănuț de noi, aici jos, "Tigru", despre al cărui "Pește" convorbiți în taină cu Îngerul.

Poate de aceea, trimiterile criticilor antologați sub streășina plachetei - și a căror prezență selectă ar merita să vă creeze o durabilă senzație de confort al receptării - aluziile lor ba la Eminescu, Pajerele mateine și Arghezi, ba la Blaga, Bacovia și chiar Blandiana sunt, sau lasă impresia cel puțin, a fi inadecvat de "recente", trădând o oarecare nesiguranță a interpreților care își propun cu tot dinadinsul "încadrări" exegetice prea ferme. Mai aproape de specificul inspirației versurilor găsesc afirmația lui T. Mihadaș referitoare la "suflul orfic".

Prin modul cum transpune, arhaicitatea poemelor m-ar determina s-o înțeleg în chip paradoxal, adică nu atât în accepție temporală, deși e și așa ceva, cât spațială. Oricum intens contrastantă față de modul curent de-a scrie poezie în actualitate, adică prin supralicitarea situației în fragment și discontinuitate. E, în volumul dăruit acum, o forță de exprimare lapidară a unor trăiri pe care în brambureala noastră cotidiană nu numai că nu le încercăm, dar nici măcar nu reușim să le întrezărim existența.

Prin dorul "de-o ninsoare depărtată/ dintr-un cer de altădată" ni se deschide aproape instantaneu perspectiva amplitudinii din care e aproximat "Tărâmul de rouă". Un domeniu atotcuprinzător, încercuit cu repetată insistență de-a lungul și celorlalte volume, ce mi-a adus aminte fugitiv, și cumva particularizant, de ființa Domnului de Rouă din imaginarul nostru legendar.

De data asta, însă, postura protagonistului e cea de Drumeț și ea evocă - dacă mai sunt necesare anume referințe - Cântarea lui Moise, sau, poate, dincolo de cadrele deuteronomice, vreo viziune isaică.

Rezumând, apreciez drept fundamentală în universul poemelor tocmai Roua (așadar nu Muntele, cum subliniază menționatele interpretări critice, altfel subtile, precum cea a lui Horia Bădescu), Roua - complement al "Alizeului de dor" și Ax reunitor al Cerului de pământ. Un grai esențializat. Dar, cine știe, dacă în cu totul alt registru, nu și indicativul unei insidioase impermanențe, ea, poate, sursa sfâșietoarei tristeți din carte.

Ce preț exorbitant plătiți pentru șansa de-a formula atâtea inexprimabile. Dar și ce extraordinară tărie extrageți totuși din solicitările acestei cumplite asceze!

Teofil Răchiteanu, *Tărîm de rouă*, Ed. Clusium, Cluj-Napoca, 2006

Doina Curticăpeanu

Dragă Horea,

Mulțămiri pentru cartea trimisă*. Am citit-o în casa mea din munți, la lumina jarului din sobă (neavînd, aici, curent electric, mă folosesc, uneori, și de această lumină). Ți-am trăit angoasele și spaimile, căci și eu, după cum, în poemul liminar, zici, "de la o zi la alta,/ prin molozul cuvintelor/ și al vieții,/ de la o zi la alta,/ orb bătrîn/ pe un drum de multă vreme uitat,/ de la o zi la alta -/ ce imensitate de străbătut!"

Atît de mult m-au răvășit poemele tale, atît de mult m-am pătruns de fiorul lor, încît, mai de toate, aproape le știu pe dinafară... Parcă mi-ai fi citit în gînd și în suflet. Parcă - iartă-mi îndrăzneala - eu le-aș fi scris. M-ai făcut să aflu ceva ce știam - și nu de ieri, de alaltăieri doar - și nu știam că știu. E semnul puterii/ forței adevăratului poet - acela de a te face să afli ce știai, dar nu știai că știi...

Îți scriu aceste șire la finele celei de a teia lecturi a cărții tale și, ca un îndelung, reverberatoriu ecou, gîndul tău în mine, că "orice lucru/ are calea lui,/ numai moartea/ nu are niciuna,/ ea singură stă/ la capătul tuturor căilor"...

Altfel, eu, pe aici, cu munții, cu vînturile despletind grele cetinile brazilor, cu umbra "iernilor de altă dată", cu singurătatea, cu vuietul, uneori și în somn, al Cascadei de la Răchitele, cu, iarăși, tremurat, un al tău gînd: "cum să rezisti/ pînă la stingerea lumii?..."

Abia aștept, frate Horia, să se imprimăvăreze, să ne putem întîlni, ca vechi prieteni ce am fost, sînt și vom fi, la un foc pe malul apei din fața casei mele din munți, să privim dansul flăcărilor, să ne rumenim, la dogoarea jarului din vatră, obrajii adînc brăzdați de vicisitudinile vremii, să ascultăm sunetul apei și al vîntului ce niciodată pe aici nu pare a avea alinare. Cine știe, peste ani, fi-vom și noi, pe aici, vînt despletind cetini, lîcăr de stea ori vuiet de ape rostogolite peste, în Munți de Apus, praguri de ape. Să visăm pînă mai putem încă!...

Cu sufletul meu lîngă al tău însingurat-nealinat suflet,

Teofil Răchiteanu,
Răchitele, 22 ianuarie 2007

* Horia Bădescu, *De la o zi la alta*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006

Dragă Rodica Mătiș,

Iartă-mi tîrziul gest de mulțumire pentru cartea trimisă! Am citit-o și, de cîteva ori, recitînd-o, ți-am împărtășit gîndurile ca și cum ar fi fost ale mele. Citindu-te, m-am trezit "tînjind după nenăscute cuvinte", "bătrîn de-atîtea gînduri", "Închinatu-m-am (ca și tine) către moarte", "urcat-am același munte", "ținut-am în brațe curcubeie", cîntatu-mi-au "privighetori prin poeme", vîntoasele-ți și mie "mi-au fost adieri" și, tot ca și ție, "ziduri plîngîndu-mi-se de uitare"...

Poezia ta e pentru puțini, dar aleși, cititori și-mi place să mă număr printre ei. Bucură-te, căci și eu, citindu-te, bucurie mă simt! Ziua în care citesc o carte de poezie ca a ta îmi e zi de duminică. La multe alese și luminate duminici!

Teofil Răchiteanu

P.S. Inspirată prefața bunului meu prieten, Marcel Mureșeanu, ca și postfețele, toate, de tine binemeritate.

Din Munții Apusului, 31 ian.. 2007

* Rodica Potoceanu Mătiș, *Lacrimile clovnului*, Ed. Grinta, Cluj-Napoca, 2006

E s e u

Se va afla vreodată ceea ce nu știm acum?

Prof. dr. George Mirea

O neliniște m-a încercat de când am stăruit, în cunoștință de cauză, asupra aceluia mirific document, prea puțin și superficial valorificat în interesul afirmării culturii noastre naționale, *Scrisoarea lui Neacșu din Dălgopole* (Câmpulung-Muscel) către jupan Hanăș Begner, Brașov, 1521. Am reținut: a) Scrisoarea s-a păstrat într-o arhivă germană. b) O scrisoare de răspuns ori care s-o anticipeze nu s-a aflat la Cîmpulung. Lipseau arhivele în Țara Românească. c) Dar e de presupus că a existat o corespondență normală dacă ne raportăm la conținutul *Scrisorii*; d) Acel conținut și expresia lui literară dovedesc, fără îndoială, că scrisul românesc nu se afla în forme embrionare. e) Dacă într-un târg medieval, un jupan purta o astfel de corespondență diplomatică, e de presupus că nu era singurul și nici Cîmpulung singurul târg unde cineva mînuia pana de scris într-o limbă literară cu puțin deosebită de româna literară, chiar acum după jumătate de mileniu, când avem un trecut școlăresc la toate gradele. f) Nici formularea "întîiul document care ni s-a păstrat" nu acoperă implicațiile profunde ale documentului. g) Când a început scrisul în limba română și în ce forme de comunicare? Cult, administrație, comerț, armată, diplomație incipientă, spionaj?

Un răspuns cît de cît satisfăcător nu am aflat. Apariția statelor feudale românești în secolul al-XIV-lea presupune, implicit, biserica și cancelariile domnești care se bazează și pe documente scrise în activitatea lor. Neliniștea mea și neîmpăcarea cu mine aveau și alte semne de întrebare. Citisem că în secolul al-X-lea, la Cracovia (Polonia) luase ființă Universitatea Jagelonă. Desigur, în legătură cu catolicismul timpuriu al cultului predominant în țara vecină. Excluz ca la noi, mai ales în vecinătatea civilizației maritime să nu fi existat "școli" de învățați în ale scrisului. Cîți nu-și vor fi pus întrebări asemănătoare? M-am născut și am trăit primele trei decenii la malul Pontului Euxin. În

Scitia Minor. Am învățat carte în fostul Tomis, locul de exil al celui mai îndrăgit, de mine, poet latin, Publius Ovidius Naso, "cel dintîi cîntăreț al meleagurilor noastre". Am admirat mozaicurile romane (artă absolută!), coloanele din marmură, statuile, zidurile cetăților romane și eline, Topaeum Traiani și alte nenumărate vestigii ale trecutului păstrate de mama Dobrogea. Ele mi-au vorbit despre o civilizație comparativă cu cea greco-latină și chiar Occidentală.

Oare la ce medita/ reflecta *Gînditorul* de la Hamangia?

Ieri (14.04.07) *media* anunța descoperiri submarine extraordinare în anticul Callatis (Mangalia). Descoperiri la care și-au dat concursul specialiști... maghiari! Nu mai am anii primelor întrebări, ci al celor asupra cărora nerăspunsurile apasă mai greu. Mai greu de îndurat. Aș exagera voit, considerînd urmele civilizației elino-romane, pentru epoca antică a proto-românilor, superioare pentru atunci, comparabile civilizației prezente, stăpînă pe tehnici și acumulări uriașe, comparabile cu stadiul actual.

Dacă nu avem, nu am aflat înscrisuri de referință pentru aproape un mileniu, să acceptăm neantul? *Tabula rasa*? Ori să considerăm că stră-românii, "inexistenți zece secole", s-au născut... români din țeasta vreunui uriaș Jupiter/ Zeus pontico-danubian? Avînd, precum e demonstrat, și o zicere pre limba lor, conform extraordinarului document de la 1521, o limbă aptă relațiilor diplomatice? Cu state puternice capabile să se opună celor nepoftiți? Întrebări care ne culpabilizează prin răspunsul nerostit.

Dorita liniște a senectuții nu-mi aparține. Mai mult, personalități și cunoscuți, cu a căror existență și operă mi s-au intersectat prea adesea momente ale vieții, mă ajută să nu am liniște. Cel mai recent și cel mai surprinzător (salutar!) prin contribuții la iluminarea zonelor adumbrate din trecutul nostru îndepărtat îmi apare preainvățatul domn Artur Silvestri. Poate nu sînt suficient de informat, dar consider că pentru contribuția sa (acum, cînd în școli se înregistrează un dăunător dezinteres) în cercetarea trecutului, acest neobosit militant al adevărului demonstrat este prea puțin cunoscut. În țară, fiindcă observăm din C.V.-ul său că prestigioase instituții științifice de pe mapamond știu mai mult despre domnia sa și i-au acordat

titluri cu care ne simțim și noi, concetățenii săi, mîndri.

Mi-a atras atenția, în special, volumul *Arhetipul "Călugurilor sciți". Eseuri despre "Bizanțul paralel"* (Carpatia Press, 2005). Scrisă ca urmare a unei îndelungate și profunde documentări, pe baza unei bibliografii despre care, admitem, luăm cunoștință prima dată. Lucrarea ne oferă, dacă nu răspunsurile așteptate, în/ ori la toate întrebările cel puțin (și nu de puține ori!) punțile de legătură, gîndite ca posibile, gîndirea logică asupra presupuselor linii de evoluție a unei fără hiatusuri letale. O cultură a cărei mărturie probatorie sîntem chiar noi, prin cultura noastră. Prin ceea ce sîntem.

Mă voi referi informativ, parțial analitic, la bogatul sumar al volumului. Nici nu e posibil alt mod de abordare într-o cronică. Voi începe cu capitolul „Literatura proto-română: școala literară de la Tomis (sec. IV-VI d.H.)” care acoperă aproximativ perioada retragerii armatelor romane și începutul migrației răsăritene și nordice care au lăsat urme pe teritoriul nostru, inclusiv în limbă (deci, exista o limbă!). Urme (în lexic, mai ales, dar și în unele fonetisme) prin care s-au stabilit repere și etape în formarea limbii române. "O resurrecție a spiritului pontic, de civilizație totdeodată elină și latină unde contribuția substratului face sinteza să se producă" (p. 18). Exemplele citate pe baza unor documente de circulație europeană în acele secole și pînă în prezent (v. *Te Deum laudamus*) precum și a mărturiilor arheologice situate pe același palier cu cele eline și romane vorbesc despre o civilizație istorică, nu despre o Siberie a deportaților romani (v. Ovidiu, a. VIII-XVII d.H.).

Cele patru părți în care este structurat acest capitol: I. „Apariția și consolidarea doctrinei”; II. „Epoca <<Pătîmirilor>>”; III. „Geografia literaturii proto-române”; IV. „Școala literară de la Tomis”, prezintă argumentat liniile "paralelismului" cu Bizanțul, contribuțiile originale ale numeroșilor înaintași - învățați și cărturari din Scythia Minor (Dobrogea).

Următoarele capitole, bogate în informație și convingătoare în argumentare, întregesc o privire de ansamblu asupra culturii române în momentele esențiale din evoluția ei.

Stăpîn pe o strivitoare documentare și, deci, bogăție de informații, Artur Silvestri se raportează constant și cu profundă prețuire la cîteva repere-canon: mitropoliții Nestor Vornicescu, Antonie Plămădeală, Nicolae Corneanu și alți numeroși înaintași care n-au ocolit truda de a aduce lumină asupra adevăratului nostru trecut. Demn și de neuitat. Un trecut prin care ne legitimăm prin ceea ce sîntem și ne păstrăm a fi.

Recent am primit de la domnul Artur Silvestri o broșură care din titlu ne deschide o nouă perspectivă asupra temelor doar schițate mai înainte. *Bizanț înainte de Bizanț: Metropolitul Nestor Vornicescu și ideea de literatură stră-română* (Carpatia Press, 2006). Volumul include eseuri de o surprinzătoare acuitate în valorificarea oricărei mărturii "ce ni s-a păstrat" în configurarea devenirii a ceea ce sîntem.

Lucrările la care m-am referit prezintă o anume încărcătură cu date și documente încît nu-ți rămîne decît simpla și succintă semnalară a lor. Pentru o adevărată satisfacție se impune lectura personală. Atență. Repetată. Profitabilă.

Cu oarecare întîrziere am intrat în posesia unui volum care prin forma aleasă de a ni se adresa: tableta-document, ne ușurează înțelegerea multor

Strada Mare la începutul secolului al XX-lea

NOTE DE LECTOR

Odiseea inocenților și lumea dezlănțuită

Rodica Mătiș

Florina Ilis
Cruciada copiilor
Ed. Cartea Românească, București, 2005

Cruciada copiilor este un roman parabolă, kafkian, cu un fir narativ labirintic care ne conduce în lumea falsei inocențe, în lumea așezată sub semnul derizoriului, o carte care începe cu o avertizare: „Atenție la linia trei!”

Romanul își desfășoară acțiunea pe o multitudine de planuri, nucleele narrative se întretaie spectaculos, luminând din subterane întregul. Ele se înlanțuie și converg într-o direcție unică; trenul, simbol al lumii dezlănțuite. Este înfățișată panorama existenței umane, reprezentată sugestiv prin copii: inocenții care, purtând măști în joacă, cauzează un seism ce-i obligă pe cei din jur să iasă din letargie, din vechile inerții. Aceștia se cramponează însă permanent de automatisme, de rigori perimate și devin ridicoli. Trenul devine centrul existenței și zdruncină temeliile clădite anapoda.

Pavel Caloianu, ziarist de succes, preocupat să descopere un fir esențial în problema traficului de copii, anticipează involuntar evenimentele ce se vor desfășura: „Ce arzătoare chemare sau ce ideal unic ar putea să invadeze din inconștient acel nemărginit infinezimal, acel cumplit popor de copii, și să facă din realitate terenul de joacă al fanteziei bogate a inocenței lor? [...] îi veni în minte o cruciadă a copiilor de la începutul secolului al XIII-lea, situată undeva între a patra și a cincea cruciadă, o mișcare pe care istoricii o raportau la cultul inocenților, inocență!“. Reflecțiile sale vizează imaginarul, el nu avea cum să prevadă evenimentele care se vor precipita: „Pentru Pavel, însă, cruciada copiilor nu reprezentase decât o metaforă, fără corespondent în realitatea imediată”.

Nu același lucru se întâmplă cu dada Angelica, vrăjitoarea care văzuse multe la viața ei. Căutându-

și cu disperare pipa și inelul cu puteri magice, bănuielile ei se ndreaptă spre nepotul ei fugit de-acasă, Calman. Cărțile în care ghicește o fac să prevadă evenimente catastrofale, „Ca la revoluție!”.

Calman, un copil al străzii, cu o existență spectaculoasă, cel care urcase prin forța hazardului în trenul copiilor care plecau la mare, îi îndeamnă la revoltă pe copiii predispuși la joc și la asumarea unei alte realități.

Replica „Trenul e al nostru!” devine pentru ei semnalul că se pot revolta împotriva normelor impuse de cei mari, împotriva profesorilor care, încuiați în compartimente, continuă să discute despre modul în care elevii din clasa a VI-a, vinovați de bătaia din tren, ar trebui sancționați. Ei conștientizează abia târziu că sunt prizonierii neputincioși ai nu se știe cărei forțe care-i silise la tăcere. Normele promulgate cu fervoare de doamna Constantinescu devin ridicole în această situație: „...lumea cotise brusc din istorie, dobândind un fel de independență jucăușă față de cursul general statornicit al lucrurilor. Iar cei care ar fi trebuit să sesizeze primii, eventual să preîntâmpine schimbarea de macaz a istoriei, profesorii de la Școala Generală Nr. 10 dezbăteau încă netulburati de foiala intensă din vecinătatea lor caracterul măsurilor punitive în cazul elevilor turbulenți din clasa a șasea și în cazul lui Tiberiu”.

Copiii, antrenați cu ușurință în joc de Calman, devin stăpânii unui tren în care ei fac regulile. Abia când trenul trece de Brașov fără să oprească cei din jur sesizează că s-a întâmplat un eveniment fără precedent. Tributar automatismelor și rutinei, situația le scapă de sub control. Sunt urmărite reacțiile tuturor, de la micii funcționari și până la mării demnitari. Radiografia societății, surprinsă într-un moment când lucrurile nu se mai raportează concret la canoane, este spectaculoasă.

Astfel Gheorghe Barbu, depășit de evenimentele ce se derulează cu repeziciune, caută cu disperare (în mormanul de regulamente și ordine de serviciu) o soluție pentru situația neobișnuită în care s-a găsit brusc. Cum „nu era un pasionat inveterat al lecturii, de aceea cititul pe diagonală sau lectura rapidă nu făceau parte din abilitățile sale intelectuale”, acesta mai crede o vreme că ar trebui să găsească soluția notată limpede undeva. Nici cei care se descurcă

mai ușor în mormanele de legi și regulamente nu procedează altfel, amânând luarea unei decizii pentru a nu se pripi.

Copiii pot astfel să-și fortifice, nestingheriți de ceilalți, trenul oprit la Posada (ecoul vechilor lupte purtate demult aici nu-i stânjenește deloc pe inocenții copii). Ei găsesc camionul cu arme răsturnat în pădure, se înarmează și mențin panica asupra lumii care crede în continuare că trenul a fost victima unor grupări teroriste extrem de periculoase.

Regulile nu sunt acceptate cu ușurință în noua lume stăpânită de copii, se instaurează haosul: „se declanșează haosul, bandele de copii care treceau din compartiment în compartiment instigând la dezordine nu mai puteau fi ținute sub control”. În „euforia inocentă a condiției copilărești situate cu mult deasupra plafonului de realitate” singurul care are o țintă precisă este Calman, cel care râvnește să-i elibereze pe copiii străzii.

Ceilalți se bucură de eliberarea de restricții și, în final, revendicările lor („un parlament al copiilor, o uniune a copiilor”) rămân nerezolvate. Copiii întruchipează un univers virtual și în lumea lui Ilarie. Spațiul definit metaforic prin „țara inocenței” dovedește interes pentru tot mai mulți voluntari, angrenați în joc.

Florina Ilis realizează o radiografie a societății românești, urmărind medii foarte variate. Urmărim astfel conturându-se pe scena romanului un număr foarte mare de personaje. Cu excepția copiilor salvați de inocența lor, ceilalți sunt, în cea mai mare parte, ridiculizați, priviți cu ironie, de la Traian Bulboacă, agentul-șef de poliție Dinu Trofim, Magdalena, până la profesorul de religie, profesoara de română, Nicolae Arghir, și toți ceilalți stigmatizați de viciile existenței.

Romanul *Cruciada copiilor* surprinde, alături de o anume poezie a existenței și scene de o deosebită violență, scene ce sunt scoase la iveală neașteptat, atunci când scriitoarea ridică voalul ce acoperă realitatea cruntă. Semn sigur că lumea va continua să fascineze atât prin puterea inocenței, cât și să zguduie ființa umană condamnată să-și asume existența în toată diversitatea ei.

probleme ale trecutului nostru îndepărtat. Am în vedere volumul *Noi, latinii Bizanțului* semnat de fostul meu coleg în îndelungata activitate în Radio-Televiziunea Română, dar și coleg, parțial de școală și studii, dobrogean de oricine, Dionisie Șincan. Volumul cuprinde 48 de „tablete”-text și două CD-uri cu textele în rostire radiofonică și a fost editat prin grija doamnei Sofia Șincan, la rîndul său cunoscut comentator al instituției amintite mai înainte. Cartea a apărut în condiții grafice de excepție la Editura „Casa Radio”. Toate textele au fost rostite la emisiunea duminicală „Matinal”.

Spre deosebire de cele mai multe contribuții bazate pe document și scrieri anterioare, „tabletele” din volumul la care facem trimitere au un argument în plus pentru credibilitate și, pot afirma, hotărîtor.

Dionisie Șincan, reluînd unele teme, probleme, documente ori cînd vorbește primul despre o descoperire, cînd înregistrează o nouă revelație, publică revelația, strigă, să luăm aminte: „Am avut în mîna acest volum, înainte de a fi fost expus” (este vorba de expoziția „Monumentae Romaniae Vaticana”); „Voi vorbi astăzi despre alte

documente, cercetate de noi, ținute în mîna de noi la **Arhiva secretă: documente despre basilicile creștine, din primele veacuri, pe pămîntul dintre Dunăre și Mare** - 17 la număr, cunoscute pînă acum -, despre episcopii Teotim și Evangelicus, despre biserica tomitană, care avea strânse legături cu biserica din Capadocia, loc pe care, printr-un schimb de scrisori între creștinii de aici și cei de acolo, s-a hotărît trimiterea rămășițelor pămîntești ale sfîntului Sava, martirizat la apa Buzăului, de goții lui Athanaric, în anul 372. Sunt, apoi, documente vorbind despre sfîntul Niceta Remesianul, episcopul dacilor, la anul 414, despre sfîntii Ioan Cassian și Dionisie cel Mic, Exiguul, și despre Aeticus Istricus (de la Histria Pontică), mari gînditori porniți din Dobrogea și deveniți străluciți ierarhi și învățați la Roma și la Bizanț” (pp. 11-12).

Autorul revine și insistă cu privire la autoritatea și rolul lui Niceta. „Pe vremea cînd sfîntul Cassian a pornit de pe valea Casimcea din Dobrogea de azi, să instituie monahismul occidental în părțile Marsiliei, sfîntul Niceta, „apostol al dacilor”, cum este numit de sfîntul Paulin de Nola (bun prieten al sfîntului Niceta), scria *De ratio ne fidei* (*Despre rațiunea credinței*) și - lucru de căpetenie -

compunea imnul *Te Deum laudamus* (*Pre Tine, Doamne, Te lăudăm*), păstrat azi în rugăciunea liturgică în toată lumea. Am ținut în mîna manuscrisul acestui imn...” (p. 31). Expunînd o bogată documentație inedită ori constatatarea directă, Dionisie Șincan insistă, argumentează, pune în lumină zone obscure, înlătură incertitudinea. Fiecare „tabletă” se constituie într-o adevărată lecție/expunere nemăslîsînd loc ambiguității.

Remarc și-n cazul celui de al doilea autor, ca și în cel a domnului Artur Silvestri, o devoțiune totală față de foarte mulți, nu am informația pentru a spune toți, dintre cei ce s-au avîntat/ aventurat către lumina de la capătul tunelului, adăugînd, fiecare, măcar o cît de mică parte spre consolidarea columnii noastre spirituale, la răsăritul îndepărtat unde trăiesc de două milenii „latinii Bizanțului”.

Proză

Unitatea militară 005...

Dinu Bălan

Personajele din această povestire sunt imaginate. Orice asemănare cu realitatea este pur și simplu întâmplătoare.

Același vis. Două mâini uriașe îmi cuprinseseră gâtul. Aveam un sentiment de sufocare teribil. Aerul era mai neprețuit decât oricând. Orice, numai aer. Toate celelalte lucruri, evenimente dispăreau în fundalul vieții mele. Mă zvârcoleam. Chipul nedeslușit al ucigașului meu era neimportant. Doar mâinile acestea noduroase, cu multe clești. Rugă, neputință, disperare, zvâcniri din fiecare celulă a corpului meu. O mobilizare generală. La fiecare trezire, trupul îmi era plin de sudoare, iar patul răvășit era singurul martor al convulsiilor mele...

- Să trăiți, d-le comandant! rostiră la unison voci tinere de recruți și TR-iști.

Orașul Câmpuri. Foarte mult soare. Văi largi deschise. Munții dispăreau pentru a se deschide liniile domolite de podișuri. Râul Prunduri curgea năvalnic. Aici însăși natura trăia la granița între real și ireal, între a fi munte sau câmpie. Trenul accelerat a fost foarte aglomerat. El alerga noaptea peste plaiurile transilvănene. Prindea uneori o viteză halucinantă pentru infrastructura de cale ferată din România. Senzația deraierii trenului îmi era omniprezentă. Pe un geamantan tare de lemn, moștenit de la tatăl meu, picoteam de somn. Eram mulți soldați pe culoar. Eram tulburați de o viață necunoscută ce ne aștepta pe toți. Trei băieți din alt vagon cântau pățimaș: "Nu știu Doamne ce să fac,/ s-a mărit armata,/ Bani de-acasă nu-mi trimit/ nici mama, nici tata".

Ultima generație de soldați cu armata obligatorie. Fie că aveam talent pentru această profesie, fie că iubeam sau nu hainele militare, fie că ne plăceau sau nu regulamentele, urma să ne supunem, să le îndurăm. Un adevărat test de bărbăție. Acela nu-i bărbat care nu face armata! O schimbare bruscă de macaz în viață. Nu ieșeam, ca mai demult, pușori din gălbenușul oului, cu mustața de-abia mijind. Nu schimbam prima dată peisajul satului pentru a ne aventura în necunoscut. Viața începuse deja pentru cei mai mulți dintre noi. Soldații cu termen lung aveau deja o meserie, erau sau nu însurați, cei mai mulți aveau iubite, gustaseră de timpuriu dulceața dragostei. Noi, TR-iștii, în plus, terminaserăm facultatea. Aveam nenumărate planuri de a ne angaja. Dar trebuia să facem armata.

Mă certasem cu prietena mea. Eram în ultimul timp un fel de om de-a-ndoaselea. Eram imprevizibil. Ne logodisem. Vroiam să îmi continui studiile. Mă aștepta o strălucită carieră. Dar doream să schimb ceva în ce mă privește. Mă uitam în oglindă. Eram livid. Studiile mă făcuseră uscat, numai oase, cu ochii înnegriți de cearcăne. Nu îmi trăisem viața. Logodna și căsătoria care se profila era una formală, planificată de mult timp. Familiile noastre aveau o oarecare situație. Deci, *un mariage presque bourgeois...* Dar apetiturile mele de viață, spiritul meu rebel țâșniră. Am rupt logodna, argumentând că nu eram destul de copti pentru un asemenea pas pe care îl vom regreta mai târziu.

Comisia de recrutare. Un ofițer asuda la masa lui, opintindu-se să noteze câte ceva. Pe sub birou se ghicea o burtă enormă. El însuși deveni un mare semn de întrebare.

- Ce facultate ai terminat, domnule B.? mă întâmpină o voce nici politicoasă, nici disprețuitoare.

- Facultatea de Litere, secția Limbi clasice, zbură răspunsul înfingându-se în osânza moale a creierului său.

- Ce litere? se trezi încordat și încurcat ofițerul din fața mea. A, da, da, reluă, tamponându-și fruntea cu o batistă, iar după un timp de gândire, aha, limbi, care va să zică, clasice, adică limbi străine. Atunci vei merge la transmisioniști, în orașul Câmpuri. Următorul!

Mai multe săptămâni de instrucție. Zgomotul bocancilor perfect lustruiți înfipti în ciment era singurul lucru memorabil. Îi aud și azi perfect ritmați. Regulamentul fu citit de nenumărate ori. Ședințe nesfârșite de instructaj al utilizării armei.

- D-le comandant - am început mecanic și cu oarecare avânt - încăcătorul se vâără în...

- Ce cuvânt e acesta, d-le TR-ist? mă întrerupse comandantul cu vădită intenție ironică pentru a stârni hazul audienței. Nici nu există acest cuvânt în dicționarul limbii române.

Nici cuvintele nu mai erau bune aici. Trebuiau alese cu grijă, potrivit circumstanțelor.

Jurământul. Nu degeaba făcuserăm kilometri de marș, de întoarceri la dreapta și la stânga împrejur. Între colegi era un fiu de general. Îi spuneam *Generalul*, întrucât tatăl său ne onora cu această ocazie solemnă. *Pentru onor...*

prezeentați arm! Defilări. Muzica fanfarei. Ofițeri cu uniforme superb aranjate. Uneori aveam impresia că e o defilare de mascote. Numai bocanci bine ritmați! Numai împachetări de haine militare! Dar inimile lor? Dincolo de ceremonii, într-un război real...? Dar, iată-ne acum, soldați așezați pe companii, plutoane și grupe, în rânduri perfect aliniate, astfel încât nici o asimetrie, nici un umăr, nici un vârf de bocanc să nu iasă din acest aliniament. Părinți, frați, surori, unchi, iubite așteptau într-o parte, emoționați subit. Flori, revederi. În sfârșit o perioadă lungă de timp vom avea permisiile, învoiri. Libertate cu porția. Dar bună și atât.

Ce așteptam de la armată unde o mână invizibilă mă împinse cu forța? (asta mă întrebam în lungile mele ore de insomnie, de fapt, nici nu știam dacă visam sau nu, dacă eram treaz sau dimpotrivă). Eram alimentat de o întreagă literatură de război. Văzuserăm filme. Mă impresionară profund. Cărțile nu sunt viață, nici război. Urmăream în ele sinceritatea participantului povestitor. În principiu, se poate povesti orice. Se poate inventa orice. Dar frontul? Îl ascultasem deseori pe bunicul meu. Făcuse război în Rusia. Plecase tânăr și entuziasmat: vom recuceri Basarabia! Asta era visul lor. Dar, pe linia de luptă, bunicul nu se mai regăsea, înainta cu ochii scoși ca cepele și cu părul vâlvoi. Pielea era prăjită de fum și, mai ales, de spaimă. În jur numai moarte, sânge, trupuri zdumiccate. Vaiete, urlete, înjurături, blesteme, rugăciuni către un D-zeu invizibil. Toate acestea îl urmăreau până și în somn. Avea coșmaruri cumplite. Îi era frică de moarte. Iubea viața. Lăsase copii acasă. Vroia să se bucure, să-i vadă măricei. Îi iubea nespus de mult. Îi adora mai mult decât pe D-zeu. Acum se trezise în acest coșmar al războiului. În fiecare clipă se ruga să scape viu. Schilodit, mutilat,

numai să fie în viață. Bubuia războiul. Toate tunurile erau îndreptate spre fărâma lui de viață. Eram lacome. Trăgeam nesățios. A fost rănit, iar rușii l-au capturat. A rămas tot războiul într-un lagăr. În 1945 familia l-a așteptat. N-a sosit acasă. După câțiva ani, când toți îl considerau mort, a sosit îmbătrânit și foarte obosit. Nu mai era bun de nimic. Viața se sfârșise pentru el undeva în Est. Cine să-l mai înțeleagă? Cine mai avea urechi și pentru povestea lui? Toți se grăbeau să uite războiul. Tinerii, citi mai rămăseseră, își refăceau casele, sufletul, iubirea. Morții cu morții și viii cu viii!...

Acum, în timp de pace (ce privilegiați!), și noi eram flămânzi de viață. Porțile unității erau simbolul izolării noastre. Eram flămânzi de dragoste. În sfârșit ne revedeam iubitele. În săptămânile noastre de izolare ne descriam cu amănunte picante scenele erotice trăite cândva. Nu era frumos, mă rog, dar numai într-o unitate militară se putea întâmpla așa ceva.

Era un moldovean chiar în camera noastră. În fiecare seară era chemat la telefon de prietena sa. Vorbea ore în șir cu ea. Ne arătase o fotografie. Blondă, sâni mari, picioare zdravene. După o astfel de convorbire cu iubita sa, am început cu glumele. Te va părăsi, își va găsi pe un altul. Așa frumoasă nu va avea răbdare să te întorci. Dragoste doar cu țărâita, în unele permisiile, e prea puțin pentru apetitul ei, uită-te la ea... Colegul nostru țâșni înverșunat, cu lacrimi în ochi. Ne avertiză să nu mai spunem așa ceva, fiindcă el cu mâna lui ne va lua la bătaie, făcând moarte de om. Ne-am dat seama cât o iubea și cât suferea. Pasiune mare.

Evenimentele erau puțin numeroase. Transmisiuni. *Tititata... Securitatea... Hai, hai, Dinamo... Și cu sora ta...* Vocabule total diferite de cele învățate pe băncile universităților. Alfabetul morse funcționa până acum. Vremurile se schimbaseră. Văzuserăm filme cu legiunea străină, cu marina americană, cu trupele lor de elită, profesioniste. Aveam miturile noastre. Spionajul și contraspionajul electronic, informatic. Iar în fața noastră un echipament de pe vremea sovieticilor!

Firește că nici alfabetul morse nu se prea prindea de capul nostru. La examenul final doar două echipe din cincisprezece își luară examenul. Pe restul nu ne prea interesa. Nici măcar promisiunea unei permisiile mai lungi nu ne ademeni deloc. TR-iștii erau scoși oricum din spațiul unității în fiecare week-end pentru a economisi mâncarea. Fondurile erau de batjocură pentru armată, cel puțin în acea vreme. Iar armata obligatorie devenise un lucru neinteresant. Își trăise veacul...

Ne plictisiam enorm. Eram scoși la așa zisa instrucție. Nu făceam aproape nimic. Câteva simulări. Căpitanul nostru nici nu ne stresa prea mult. Între noi erau copii de generali, nepoți de miniștri, fii de profesori universitari, oameni de afaceri. La cele mai multe ordine căpitanul era întâmpinat cu zâmbete ironice. Nu prea aveam chef.

Joc de ping-pong. Ne omoram timpul cu orice. Parcă ne aruncam creierii pe masă pentru a ne mai înviora puțin. Eu jucam cu un nepot al unui important demnitar. Era gras, chel, asemănător cu un personaj de reclamă a unui detergent, cu stagiul aranjat deja pentru avocatură. Mă pricepeam la acest joc. Mă jucasem mult în liceu.

Nepotul demnitarului găfâia la fiecare minge. Dar el chiar își lua rolul în serios, trânti paleta, masa, înjură, spre mirarea tuturor celor de față, căută să se răfuască, mă făcu trișor. Nu-i plăcea niciodată să piardă.

Recurgeam la diferite răutați. Uneori *O zi obișnuită din viața lui Ivan Denisovici* a lui Soljenițan devenea realitate. Viața în unitate părea să se desfășoare într-o închisoare. Eram ca niște deținuți. Eram reținuți în ciuda voințelor noastre. Nu e de mirare că spațiul gol ocupat cândva de activități serioase și îndrăgite nouă trebuia umplut cumva. Iar în mulțime, în gramadă instinctele, răutățile răbufneau uneori. Viața în armată era un teren proprice. Și ciudat numai pe acestea le rețineam. Numai ele se întipăreau definitiv pe retina memoriei. Ele își aveau farmecul, dar și amărăciunea lor. Depinde de unghiul de vedere din care priveam.

Nu mai scăpam de vise. Pe unele mi le amintesc, pe altele nu. Mă tortura ceea ce putea să fie armata (viața mea) și ceea ce nu era. Vidul din timpul zilei era umplut noaptea cu fantasme. Eram într-un oraș industrial, cu furnale petroliere, cu focuri alimentate de gaz, cu fumuri groase. Mă înecam. La tot pasul expectoram cheaguri mucilagine, negre de fum. Oamenii din jur treceau livizi, roșii de ftizie. La o gură de canal m-am oprit. Trebuia să mă opresc. Pământul nu mai era bun de locuit. Am coborât cu ajutorul unei frânghii. Jos era o lume stinsă, ca o mare neagră, sunându-și valurile stins. Mergeam pe plaja pustie. Nici un semn de viață. Am dat peste câteva trepte bătrâne, acoperite de mușchi. Era clădirea grădiniței unde fusesem puști. Am apucat mânerul ușii. Era închisă. O zguduiam înnebunit. M-am trezit. Mirosul de fum încă plutea în aer. Toți colegii din dormitorul unității de TR-iști dormeau adânc. Iar n-am putut dormi...

Prima ședință de trageri cu PM-urile. În sfârșit o mișcare ceva mai consistentă și mai interesantă. Ea ne scotea din letargie. Ne luasem pâinea de salam pentru gustare. Urcarăm în camioane de transport trupe, cu tot echipamentul. Urma să ieșim în afara orașului la poligon. Exercițiul a fost luat în serios. Eram hotărâți să ne facem cu conștiinciozitate treaba. Aveam nevoie să ne dovedim, în primul rând nouă înșine, că știm să tragem cu arma automată. Auzirerăm, firește, de unele incidente, cu repercursiuni tragice, în timpul unor astfel de exerciții.

Noi TR-iștii aveam un statut mai special. Nu

am făcut niciodată plontoane, deși un simulacru de pregătire teoretică a fost efectuat. Soldații cu termen lung asigurau paza unității în mod regulat. În unitatea noastră nu auziserăm decât de una-două incidente cu urmări grave. Dar în mass-media erau prezentate cu lux de amănunte asemenea întâmplări tragice, consecințe ale armatei obligatorii.

De aceea, noi nu trebuia să ne facem de rușine. Aflaserăm rezultatele unei subunități de soldați cu termen lung. Bune. Ne reglarăm și noi tirul. Spre stupefacția comandantului, rezultatele erau dezastruoase. După încă două-trei asemenea exerciții dibuirăm cauza: armele erau prost reglate. Așa încât orice interes pentru armată dispăru.

Vremurile glorioase pieriseră. Chiar și ultima ispravă a unității noastre se datora tot unui accident nefericit. La Otopeni, în 22 decembrie 1989 un camion cu soldați din orașul Câmpuri a fost întâmpinat de țăcănitul surd al PM-urilor. Eram confundați cu trupe ale securității. Urlete, disperare neagră: *Nu trageți, suntem de-ai voștri!*... s-au stins pe caldarâm. Într-un timp tirul nemilos al focurilor automate se opri. Duba militară a fost ciuruită nemilos. Iar regretele tardive. Cine greșise? Cine dăduse acea criminală comandă, prin care 23 de tineri nevinovați sfârșiră într-un mod absurd?

Într-o noapte am reușit o călătorie telepatică într-una din victimele de la Otopeni. Nu a fost greu. Mă obsedau victimele. Un efort de imaginație. O chemare îndepărtată... Da, m-am identificat. Eram împreună... El îmi aducea o viață plină de amintiri, de visuri, de o poftă teribilă de a trăi, dar și amintirea brusc sfâșiată a acelui eveniment, eu, în schimb, îl ascultam. Lăsase o prietenă cu ochii sprâncenați în satul lui din nordul Transilvaniei. Doamne, cât o mai iubea! Era cea mai frumoasă din sat. La joc, ei erau cea mai strașnică pereche de dansatori. Venea la poartă. Îi sorbea chipul, ochii, suflarea ei. Ar fi făcut moarte de om pentru ea. *Lasă, mireasa mea, fac armata. Numai un an și facem o nuntă ca-n povești!* Prin unitate era numai cu visul lui. Era absent la toate celelalte. Cu colegii nici măcar nu zâmbea. Răbda totul, numai să se întoarcă cu bine, pentru a-și relua visul! Plecă cu camionul militar. Sosi pe aeroport. Știa că e revoluție. Cu atât mai bine. Va avea nesfârșite posibilități de a trăi cu ea fericit. Auzise câteva somații... Muri printre primii. Ar fi vrut să spună atâtea! Ar fi vrut să simtă atâtea! Țăcănitul mitralierelor îl

plesni. În rest întuneric. Nici măcar nu se gândise la moarte! Nici măcar nu se gândise la război sau la eroism. Nu dorise așa ceva, să ajungă un simplu *nume* pe un monument. El o iubea numai pe fata aceea cu ochii sprâncenați dintr-un sat, departe...

Am votat într-una din duminici. Nu am avut învoire din cauza alegerilor politice. Înjuram. Încă o privare de libertate. Dacă vroiau să punem ștampila, se putea și acasă. Dar trebuia să votăm încolonați, în grupuri perfect organizate. Noi, soldați înmatriculați în subunități, votam formațiuni politice înregimentate pe liste. O țară întreagă vota nu oameni, ci numai liste. Numai acestea contau. O țară întreagă împachetată în liste, ca un sandwich bun de mâncat!

Stăteam și ne perpeleam toată ziua la soare în unitate. Orice ieșire din unitate era o mană cerească. După isprava noastră și datorită conștiinței noastre de buni români care votară am primit drept recompensă exact trei ore și jumătate de învoire în oraș. Într-un oraș necunoscut îți trebuiau ori deprinderi vechi de a consuma timpul și, evident, banii, ori o imaginație debordantă de a inventa ceva din nimic, numai singurătate să nu fie.

Ceva mai la îndemână noastră au fost aburii bahici în care, de altfel, eram puțin antrenați. Am oprit la un bar ordinar, în lipsă de altceva prin apropiere. Libertate! De la revoluție încoace repetasem până la obsesie acest cuvânt. Libertate! Aici erau tării ieftine și manele. "Te iubesc la disperare" se auzi ca lăpăitul unei ape stătute peste o câmpie pârjolită de sete. Eram trei la masă: un constățean, un oltean și un ardelean. Trăiască vechea alianță istorică! Chiar în clipe de restricte funcționăm ca un singur corp. Gândim la fel, acționăm la fel.

Ne făceam diverse observații. Ne îngrășasem numai cu iahnie de fasole, fără cârnați. Da, da, da! E ceva și asta și tot n-am făcut armata pe degeaba. De prea mult lenevit ne-am îngrășat.

Toate năzbâțiile din unitate deveneau subiect de conversație. Analizam ultima ispravă. Căpitanul nostru a fost arestat la domiciliu. Într-o seară, târziu, poate la cererea unor superiori de-ai lui, ne-a făcut o vizită inopinată în "sediul nostru central", la dormitoare. Aici era o plăcută viață de pierde-vară. Nu știam ce-i șmotru, decât uneori când era musai. După inspecțiune, când să iasă, căpitanul nostru Jack observă că grilajul era închis, iar cheile nicăieri. Un coleg de-al nostru mai tupeist făcea pe inocentul, căutându-le de zor, invocând sfânta providență și toți dumnezeii, pe tatăl său, mare comandant de divizie în armata română. Cheile nicăieri. Toți deveniră impresionați, chiar necăjiți de întorsătura acestei inspecții. Cine le-a luat? Cine a făcut o asemenea glumă mizerabilă? Cu siguranță, va fi scos în fața curții marțiale. În sfârșit, o tragicomedie ingenios regizată de colegul nostru, a cărui victimă, mister captain, cu o figură spășită, se gândea probabil la soția sa care nu îi va ierta această aventură de a întârzia nemotivat din familie. La ora patru dimineața, după lungi negocieri, victima fu, în sfârșit, eliberată.

Aburiți și curajoși, nevoie mare, am început să perorăm despre marea glorie ce ne va aștepta în armată. Eram, în sfârșit, importanți, eram, cel puțin, descendenții strămoșilor noștri de la Mărășești, numai o ocazie favorabilă fiindu-ne necesară pentru a dovedi că putem mărșălui falnic spre Europa.

Era târziu. Cântam. Eram fericiți. "De vrei mamă să mă vezi,/ vin la unitate, /Îmbrăcat în haine verzi/ cum le fac pe toate."

Am ajuns la poarta unității. Numai sfânta

Strada General Moșoiu (azi Horea) în perioada interbelică

solidaritate ne mai susținea în picioare. Stăteam în fața subofițerului de serviciu la poartă ca niște trunchiuri uriașe de copaci tăiați din rădăcină.

- D-le subofițer, suuntem soldați TR, hâc, în misiunea de a evada, hâc, din incinta unității pentru a, hâc, ne realimenta energiile pozitive...

În ciuda semnelor unui soldat din corpul de gardă de a trece neobservați spre dormitoare, pe veștmântul frumos călcat și aranjat al subofițerului apăru, în toată splendoarea sa, o nefericită *regurgitare* bahică a unuia dintre noi. Vânzoleală, panică. Mobilizarea unor soldați pentru a ne depune în paturile din dormitoare.

A doua zi comandantul chemă trupa disidentă la raport în careu. De fapt, ținu o scurtă și fermă cuvântare prin care descalifica abaterile grave ale unor soldați care în ciuda studiilor... Drept repercursiuni, furăm retrogradați din gradul de sergenți... De asemenea, ni se interzisera permișile și învoirile. Eram rebelii unității. Purtam stigmate mai trainice decât cele de la Auschwitz. La sfârșitul armatei furăm reabilitați. Nu știu dacă pentru o purtare mai bună.

În noaptea următoare o nouă senzație de sufocare mă cuprinsese mai gravă și mai apăsătoare. Cele două brațe ucigașe de la început se metamorfozaseră într-un arc de declanșare a grenadei. Clipele se așterneau precipitate la încheietura nopții...

Mă obseda scena aruncării cu grenada. Mă copleșea mirosul exploziei de dincolo de cazemata de piatră, neantul exploziei. Îl simțeam și în somn. Îmi invadase existența. Dincolo de cazemată era istoria. Stăteam cu grenada în mână, după ce cuiul fusese tras. În sfârșit, eram un erou al istoriei. Brațul mi se înmuie. Respiram greu. Alături de mine ofițerul instructor calcula secunde, calcula gesturile fiecărui soldat. În fiecare moment aceeași tensiune. Era la discreția unor psihologii necunoscute de care atârna viața lui, viitorul familiei și al copiilor săi. Oare era vorba de șovăiala vreunui *Ițic Ștrul dezertor* în variantă existențială, chiar teroristă? Arcul declanșatorului sări. Grenada fu aruncată. O explozie pe viu. Un suflu teribil. O apocalipsă pe scară miniaturală. Am răsuflat ușurat. Mă trezisem. Senzația de sufocare se topise în neant pentru a reveni iar...

Da, am simțit și eu istoria. Grenada trebuia aruncată. Câteva momente de șovăială. În cea secundă am simțit istoria cu toate faldurile ei de posibilități. Citisem toată literatura de război. Era zero. Da, am mirosit praful de pușcă, suflul exploziei unei grenade, neantul de dincolo. Generațiile următoare nu vor mai avea ocazia....

Îmi amintesc de Ionică, *femeia unității*, după cum era numit, fără vreo aluzie de alt gen. Probabil se vânau soldații cu slăbiciuni. Toate ordinele le executa taman pe dos. La aruncarea cu grenada, ofițerii nu știau că el e Ionică, *femeia unității*. «Aruncă, soldat, lua-te-ar, dracu!» «Unde, domnule locotenent?» «Aruncă, dumnezeii tăi, înaintea, taaaare!» Locotenentul se aruncă la pământ. Cuiul era scos. Soldatul o aruncă alene la dreapta. Petre fu înhățat și târât la pământ. După explozie, locotenentul palid și înnegurat, privindu-l parcă pentru prima dată: «Soldat, drepti! Nenorocitul! Ai mai aruncat în viața ta cu vreo piatră? Mă știi ce-i aia să arunci o piatră? Te învăț eu minte paștele mă-tii de soldat! Vrei să ne omori... Sergent, vezi grămada aceea de bolovani? Pune-l să le arunce, până îl va apuca dambla. O săptămână fără pauze, ai înțeles?» «Înțeles, d-le locotenent.»

Toate sâmbetele și duminicile, noi cei trei TR-iști pedepsii, eram reținuți în unitate. Ieșeam din dormitoarele noastre la raporturi și atât. Ceilalți

Strada Traian în perioada interbelică, azi strada Vlădeasa

doi colegi ai mei se apucaseră zdravăn de băut. Comerțul ilicit cu alcool era în floare. Soluția colectivă, de salvare împreună cu colegii mei (constănțeanul și olteanul) era compromisă. Destine și țeluri diferite (dacă mai erau!), dar deciziile individuale de fond ne separau. Fiecare își salva pielea. Am cotrăbăit printr-o așa-zisă bibliotecă. Toate cărțile îmi erau arhicunoscute. Cărți de buzunar care aveau miros de militarie. Tin minte când am vizitat casa imemorială a unui mare scriitor clasic pe care îl adoram. Așa aliniați cum eram, l-am văzut cumplit de rău. Îmi părea că ne împărtășește viața. Îmi părea îmbrăcat în haine de soldat.

Visele obsedante. Mă torpilau mai rău ca expectorațiile fumurii ale unui tun. Cineva mă luase în vizor. Eram singur în unitate. Eram singurul om în carne și oase. Era în jur o imensă garderobă. Uniforme de ofițeri, subofițeri și soldați. Bocancii jos tropăiau puternic pe caldarâmul curții. Din scena improvizată numai chipiul, tresele marilor ofițeri se distingeau. *Pentru onoor... prezențați armmm!* Numai uniforme, arme, salutarile mânelor. Era muzica militară... Deodată ca o ciupercă uriașă culoarea kaki se extinse. Toți au ieșit cu onor în stradă, în afara unității. Oamenii de pe stradă începură să calce apăsat, iar hainele lor deveniră kaki. Magazine, cluburi, școli... Numai kaki. Aerul însuși se uscă de atâta culoare kaki. Eram o unitate uriașă a lumii în culoare kaki, fără stridențe, fără avânturi, în blânda culoare kaki...

Îmi era rău mai ales noaptea. Mă răsuțeam în somn, mă zvârcoleam ca un somnambul. Nici nu mai știam care este pragul între somn și veghe. Nu mai distingeam realitatea din jur de obsesiile mele. După fiecare noapte eram epuizat. Mă purtam prin unitate parcă teleghidat de un eu interior. Visele mele erau negre, colorate cu smoală. Răul fizic le urma frecvent. Nevoia de aer și de libertate era una dintre cauze. Mă sufocam de-adevăratelea. Mă sinucideam încet. Mă gândeam că trebuie să consult un medic. Dar nu aveam încredere în nimeni. Nu m-ar fi crezut nici unul.

N-am alunecat totuși în alcoolism. Cunoscusem recent o tânără. O chema Ioana. Era drăguță, dar ceea ce ne unea era un destin oarecum asemănător. Era vânzătoare. Își câștiga cu greu banii pentru trai și pentru a-și plăti taxele la facultate. Era studentă la învățământ la distanță. Ne-am întâlnit de câteva ori. Întâlniri nevinovate, de tatonare. M-ar fi invitat la ea,

numai că la acea învoire de duminică, din ziua alegerilor, ea era la cursuri.

Acum trebuia să ne întâlnim. Fiecare dintre noi căutam câte o evadare: eu din cenușiul vieții cazone, ea din cel cotidian. Dar prin măsurile luate asupra noastră în careu îmi anulasem practic orice posibilitate de a ne mai vedea (într-un mod intim). Trebuia să iau o decizie, de data aceasta, foarte personală. Gândurile îmi erau direcționate numai înspre ea. Vidul cazarmei luase chipul ei. Deja obișnuitele sufocări, din timpul nopții, se terminau prin intervenția ei providențială. Era destul surâsul ei.

Am sunat-o de la camera de gardă. Soldații trăgeau cu urechea din plictis. Nu-mi păsa. I-am povestit ce mi se întâmplase. La capătul firului urmă o tăcere îndelungată. N-a mai zis nimic. Am înțeles mesajul. Se gândea la mine.

- Se poate? m-a întrebat cu sfială.

Urma să-i comunic un moment oportun. Trebuia să mă documentez. Gărzile se schimbau la fiecare trei ore. Cunoșteam un singur soldat cu termen lung care urma să intre în gardă în noaptea următoare. E bine și atât - trei ore. În rest voi mai vedea.

Am planificat totul cu minuție. Am sărit gardul unității. Acolo mă aștepta ea. Era o noapte superbă de vară. Luna strălucea ca o lacrimă. Valea Prunduri foșnea ca o promisiune. În sfârșit eram eu liber, dincolo de regulamente.

Am cuprins-o în brațe. Era caldă și protectoare. Foșnetul rochiei, părul lung și bogat, ah, adânc ademenitor. Buzele carnoase, suave. Ochii mari ca o mirare. Trup zdravăn, săni pietroși. Pielea catifelată, ca o părere. Patima ei de a mă iubi, șoapta ei... Nu era nici o clipă de pierdut. Cât mi-a lipsit! Fiecare secundă îmi alunecă în sânge, zvâcnind poruncitor: «Grăbește-te! E timpul tău! Timpul iubirii se risipește repede!». Ea era aerul care îmi lipsea. Acum mi se întâmpla ceva semnificativ, după atâtea zile și luni anoste.

Acum era Ea care avea suavitatea nopții. Acum era parfumul ei care avea tăria florilor. Cuvintele ei erau inutile. Povestea de iubire rămânea încălțată în ierburile cu caprifoi. O, ce mă înnebunea acest miros. Mai iubisem astfel. Eram adolescent. Eram rebeli. Mergeam cu tinerii de vârsta mea, din satul meu peste trei sate. Și le iubeam în crânguri, în ierburi de caprifoi.

Da, o căutam iar pe Ea. Înregistram frenetic fiecare senzație, fiecare șoaptă, fiecare adiere.

Simțeam moliciunea și freacățul câmpului, cu flori de *nu mă uita*, încinse sub vraja lunii. Mă inunda beția simțurilor, cricriurile greierilor. Secunde, bete și ele, vraște, se cuibăriră undeva departe. Eram dincolo de timp.

O forță supranaturală de a comunica păgân, de a ne dăruie viețile unuia altuia într-o lume străină! Ne aveam doar pe noi. Iar ea era cea care îmi înlocuise risipirea și vidul sufletesc. Ei îi păsa de mine. Eu însemnam ceva pentru ea. Fără ea o grămadă de senzații, de sentimente ar fi zăcut putrede în mine.

Stăteam lângă trupul ei. Îmi era atât de aproape, de intim și de cald! Mă despărțise sute de kilometri, mă despărțise mii de clipe până când cineva mi l-a apropiat ca să fie al meu. Trupul acesta mai iubise alți bărbați, mai simțise dragostea palpitând în ea. Trupul ei purta o lume întreagă de aspirații, de nevoi, de senzații pe care nu le cunoșteam. Dar îl căutam ca o enigmă care trebuia descifrată. Tremuram la fiecare fior al ei. Trupul ei, de o simetrie rară, mă incita. Acum îl aveam. Trupul ei era al meu. Îl frământam dintr-o nevoie primară de a ne agresa, de a ne topi laolaltă.

Era târziu. Obosiți și beți de atâta fericire am revenit la realitate. Totul dispăruse. Gărzile se schimbaseră. Zorii nu erau departe. Cu următorul schimb de gardă nu aveam nici o înțelegere. *Pila* mea încercase să rostească aproape strigând formulele de salut și cele de confirmare a parolei pentru a mă avertiza. Dar ce altceva putea să facă? De față la schimbarea gărzilor era un ofițer, foarte strict și sever. Nu îmi rămânea decât să mă strecur neobservat în unitate.

Nu era nici un nor pe cer. Luna strălucea ca un far de garnizoană.

M-am despărțit de ea grabnic. Căutam umbrele copacilor, a ierburilor prietene până acum. Căutam să mă acopăr cu foșnetele arborilor. Mă târam pe coate - exercițiu necunoscut practic până acum. Vroiam să fiu una cu pământul, pe care îl simțeam dedesubt imens. Îmi calculam fiecare mișcare. Eram pus într-o situație absolut neobișnuită de care habar nu aveam. Nu făcusem niciodată gardă și ce păcat! Aș fi putut reface fiecare privire a soldatului din foșor. Aș fi putut calcula fiecare grad de concentrare sau relaxare a lui. Fiecare gram de plictis sau de toropeală. Aș fi putut simți momentul când vroia să-și aprindă un foc de

monument ridicat în noiembrie 1941 dedicat "revenirii" Ardealului la Ungaria

țigară. Așa îmi era complet străin. Nu-i cunoșteam gândurile.

- Stai că trag! Mâinile sus!

Tocmai sărisem gardul. Soldatul mă avertiză cu o voce răgușită și umflată de neliniște, de posibilitatea neobișnuită de a acționa. Nu eram niște colegi de unitate, comeseni, colegi de arme. Eram doi străini care ne pândeam fiecare mișcare.

Stăteam cu toate celule în alarmă. Sângele meu se urcase la cap. De-aș fi crezut în lucruri paranormale, aș fi chemat pământul să mă înghită, aș fi dat în mintea copiilor, așteptând un Peter Pann cu Clochette să mă ia, ori un erou providențial din filmele hollywoodiene pentru a-mi oferi un happy-end.

Așa încercam să citesc gândurile dușmanului meu pentru o clipă. Nu va trage într-un om. Îi este frică și lui. Frică de sânge, de crimă. Nu e plăcut să omori pe cineva, chiar acoperit de regulament. Nu mai este nimic din ce a fost. Nu mai este Revoluție, nu mai este Otopeniul. Nu e nici război. Nu va mai fi nici armată obligatorie. Dușmanul meu are sentimente. Va închide ochii. Își va lăsa victima prinsă în lesă. Îl simt. Pulsul îmi accelerează. Fug.

- Stai, în pizda mă-tii că trag!

Un foc tâșni cu un șuierat scurt. O frică mă pocni greu în moalele capului. Glonțul trecu la câțiva metri deasupra. În asemenea momente și un foc de avertisment putea să greșească, fatal. Văzduhul se cutremură. Unitatea nu mai auzise împușcături de mult. Eram lac de sudoare. Tot cerul se prăbuși pe mine. Mintea îmi plutea în vârtej. Sufocarea mă cuprinsese mai ucigător decât oricând. Gâfâiam. Urlam. Plângeam.

- Nu traaageee! Suunt euuu! Soldaaat TRR! - strigă din mine o disperare mai neagră decât bezna.

Mă capturară! Eram prizonier al propriei mele frici, al unui simț de conservare copleșitor. M-aș fi tras pe brânci, m-aș fi umilit, m-aș fi înjosit nepus numai să nu tragă. Viața îmi deveni neprețuită. Orice altceva nu o putea egala.

Am făcut două săptămâni de arest. Nici o legătură cu lumea exterioară. Doar eu, cu spaimile mele. Mi-am reluat activitatea militară. Fără învoiri și permisii. Fără trese de sergent. Eram un paria. Dar simțisem glonte, grenada, arestul, disperarea neagră, sufocarea, iubirea, plictisul și lipsa de speranță și de orizont, privațiuni de tot felul și mai ales incapacitatea de a mă mobiliza, ca un infirm cu atele până și pe creier.

Ea rămăsese acolo printre ierburi... Îi mai dădusem un telefon. La auzul vocii mele, așeză receptorul în furcă. Era ea, o simțisem. Dragostea noastră nu mai avea nici o perspectivă. Gândise bine. În rest nu o mai interesa nimic. Atât poate, la amintirea focului de armă: Trăiesc!

Trenul de noapte. Liberare. Șase luni, numai șase luni de armată. Alții făcuseră cândva doi-trei ani de armată. În condiții grele. Era război. Sau doar amenințarea lui. N-aveam de ce să ne plângem. Armata română trecea și ea prin tranziție. Cu siguranță se va moderniza. Lumea evoluează. Codul morse va fi o amintire. "Vino, mamă să mă vezi!" va mai suna uneori la răspântiile istoriei în folclorul omului de rând. Soldatul modern, integrat în NATO și UE, va avea o profesie. La sfârșitul celor opt de lucru va pleca acasă lângă soția și copiii lui. Va fi extrem de bine pregătit să apere viețile civililor.

Iar noi, ofițeri în rezervă, ne întoarcem acum la ocupațiile noastre obișnuite. Veniserăm cu lumi întregi în sufletele noastre. Aveam stocat ca pe un computer filmul vieții noastre, impresii vii, cunoștințe, o oglindă a acestei lumi. În loc ca

aceste lumi să comunice, aici, în această unitate militară, totul trecuse pe un plan secund. Viața vegetativă ocupă primul plan. În grămadă, instinctele zburdară nestingherit. De aceea, aceste universuri se întâlniră doar la suprafață sau, uneori, intrară în coliziune. Lumea fiecăruia dintre noi era cea mai bună! Ceilalți la o parte!

AMR zero zile - o țintă vizată de noi toți. Pentru a scăpa de această trecere inutilă prin cazematele armatei române! Pentru a ne întoarce la profesiile noastre unde vom putea fi, în sfârșit, utili societății! Pentru a iubi, pentru a ne forma familii! Da, patriotismul a devenit mai direct, fără nici o propagandă. *Ubi bene, ibi patria*. Dar celor plecați pe meleaguri străine, pentru o viață mai prosperă, le este dor de rădăcini. Ele sunt în noi și le ducem oriunde în lume. Patriotismul în armată nu se mai poate face prin emisiuni gen *Ora Armatei*, prin bocanci bătuți în ciment. Viața e mai provocatoare. Simulări de cazuri antitero: cum acționezi când un kamikaze vrea să facă gestul fatal într-un metrou? cum acționezi când un stadion se dezlănțuie într-o violență fără precedent, într-o mare de fum? cum obții informații despre o lume subterană, cu trafic de persoane, comerț de droguri? Aici soldații transmisioniști sau nu pot fi utili și, cu siguranță, vor fi. Dar nu noi.

Când am făcut armata orice eroism a fost imposibil. Nu aveam ocazia. Nu eram născuți pentru așa ceva. Însuși eroismul de azi e de discutat. Eroismul a însemnat în atâtea cazuri, prezentate și în mass-media, doar accidente nefericite. Vremea eroismului s-a sfârșit. Angajații armatei își vor face numai datoria, meseria pentru care vor fi plătiți bine. E o meserie riscantă, evident. La fel ca și aviația civilă și militară, la fel ca și poliția. Dar o dezlănțuire cu palmele goale, o ieșire din marea încercuire germană de la Mărășești nu va mai fi posibilă. Cine va activa trupele unei țări întregi, cine va semăna o asemenea nebunie la nivel global, de care suntem sătui? Un asemenea război nu se uită degrabă. Vremurile s-au schimbat. Războiul informatic și economic predomină.

Momentele de sufocare se opriră. Un psiholog le consideră simplă panicare pe fondul unei auto-sugestionări psihologice. Plictisul, lipsa de activitate din unitatea militară erau terenul fertil pe care aceste aprehensiuni rodără. Visam glorie, visam eroism, dar visul era ștrangulat, ca o plantă sădită într-un deșert. Firele invizibile de apă se istoviră. O epuizare de natură psihică și motivațională... O dată ieșit definitiv pe porțile unității, am privit o clipă în urmă. Nu exista nici un eroism. Nici colectiv, nici individual. Să fie vreo genă a eroismului pe care eu nu o am? Nu cred. Respiram fericit. Din nou un om obișnuit. Doream numai să mănânc, să beau cât mai multă apă de izvor, să văd cum vecina de la etajul trei îmi face semne, iar eu să-i zâmbesc ștrengărește, deși o vedeam până acum numai urâtă, dar acum e luna de pe cer... Doream să mă recunosc pe mine așa cum sunt, fără zorzoane, fără trese, fără feteșuri. Trufia mi s-a domolit. Nu eram mai special decât alții. Bântuirile trecutului au încetat. Eram bucuros că puteam să dorm zdravăn pentru a începe o nouă zi...

E ora două noaptea. Trenurile accelerate de noapte mai alunecă și azi peste podișul transilvan. Dar fără cântecele repetate, cândva, obsesiv. "De vrei mamă să mă vezi..."

Lecturi

O muzică ontologică sau scrisul în loc de destin

Alexandru Jurcan

În 2005 apare la Editura Napoca Star cartea *Ghidul perplexităților* de Iuliu Cristian Arieșanu. Scriind în *Bibliomania* despre acest volum, Dan C. Mihăilescu subliniază că „debutul prin jurnal e privit cu îndreptățită mefiență: cine este autorul, prin ce isprăvi culturale s-a remarcat pentru a avea pretenția să ne cufunde în subteranele eului său?” Desigur că privirea lui Dan C. Mihăilescu este pozitivă, remarcând calitatea incontestabilă a cărții. Născut în 1970, Iuliu Cristian Arieșanu a urmat studii de filosofie și teologie la Madrid, apoi studii de limbi clasice și orientale la Salamanca, a tradus în spaniolă Mircea Eliade, se ocupă de un doctorat la Madrid... În prefața cărții, Adrian Popescu îl numește „un intelectual de forță cu o solidă perspectivă creștină”, admirându-i „fulgurațiile” întinse pe anii 1993-2004, ce devin „un jurnal care înseamnă scriitură exactă, nuanțată, neistovită de clișee”.

Arieșanu încearcă să șteargă cu muzică resursele furiei. În fond, din trecut rămân întâlnirile, în spații evanescente, în care tronează așteptările. Autorul e conștient că singurătatea „e un al doilea corp” în care trăiește. Trecând de la filosofare la filosofie, de la chinuri existențiale, la acceptare, actul scriptic atinge poezia („oasele au măcinat o altă lumină”). Mai apoi, revelația atinge hieraticul: „singura descoperire intelectuală pe care a făcut-o e ideea de Dumnezeu. În fond, orice idee se reduce la ideea de Dumnezeu”. Nu e bine să lăncezești pentru că „timpul liber e o fisură prin care se strecoară șarpele”. Arieșanu își impune un program riguros de studiu, conștient că „nu pierde nimic întorcând spatele atâtor plăceri”. Adevărurile interioare se transformă în

mesaje anonime și irecognoscibile. În fiecare zi angoasa auctorială încearcă să scoată viața din ea însăși, să o mântuie de forțele care vor să o scufunde. Autarhia spirituală nu se retrage infatuată în vreun turn de fildeș, ci reconectează altruismul, deschiderea spre cei ce se aseamănă. Jurnalul de față, acest *one man show*, nu devine vreo construcție narcisiacă, nu se naște din orgolii de dincolo de operă, ci este însăși CARTEA pe care Arieșanu vrea s-o scrie, într-o propunere empatică emoțională. Pur și simplu, volumul a izbucnit dintr-o cale inițiativă intimă, care nu se vrea impenetrabilă, chemându-ne pe noi, cititorii, în osatura ei proteică.

Autorul nu poate trăi fără o raportare simpatetică. În fiecare zi, gândurile duc la „transformarea corpului în suflet”. Și, deodată, o frază poate să devină o poveste posibilă: „Șchiopăta. Dar în loc de cărje, se sprijinea pe două mormane de cărți”. Biblioteca lumii conține multe jurnale. Majoritatea au însoțit o operă. Și cine poate afirma că jurnalul lui Arieșanu nu străjuiește o operă viitoare? Sensurile nici nu mai au importanță, osmoza va prevala asupra haoticului. Autorul știe ce este un „martiraj al cărților”. Ele pregătesc „transmutarea finală a vederii în auz”. Înarmat cu credință, orice nefericire i se pare suportabilă, iar „cuvintele poartă în ele verdictul divin”. Ceea ce trebuie reținut: „cucerim atâta, câtă rugăciune suntem capabili să secretăm”.

Arieșanu avansează printre plictiseală, greață, disperare, revelație, având impresia că scrie pentru că nu mai vrea să trăiască, având conștiința că fiecare rând îl distruge, că normalitatea îl scoate din minți, că hermeneutica spirituală îl va învăța să se desprindă și să privească totul „în LUMINA lui de dincolo”.

Nu e ușor să reîncepi în fiecare zi, să-ți readuni ideile, să le „reunești din plasma amorfă și repugnantă a memoriei”, mai ales că uneori, dimineața, simți „scrâncetul unui lup, gâdilindu-ți faringele, sorbindu-l înapoi, așa cum îți sorbi saliva...” Însă temperatura gândurilor poate duce la consolare și vindecare. În final – „sufletul – gravid de cruce”, iar corpul, o biată carcasă, în

Poșta în perioada interbelică

care orgasmul devine „un substitut al urletului”. Viața e, oricum, o construcție artificială, „între apăsare și ușurare”, iar singurul drum autentic e autosacrificiul, crucea. Iisus avea vocația singurătății absolute, de aceea „a mers până la sfârșit”.

Știind că bibliotecile moderne sunt „imense baricade, ridicate pentru a ne împiedica să gândim”, conștient că tăcerea e „schelet al cuvântului”, Arieșanu continuă să creadă că îi poți salva pe ceilalți prin contaminare. Așa cum spunea Unamuno, trebuie sacrificat orice pentru salvarea sufletului. Jurnalul lui Iuliu Cristian Arieșanu conține forța luminii sub aparența fragilității, constituind o „justificare” totală a culturii, seriozității și credinței tinerei generații. Cartea de față e o revelație, o muzică ontologică.

(Urmare din pagina 1)

Comitetul Oficiului Județean de Turism întrunit la 26 iulie 1935 a desemnat și Huedinul ca localitate de interes turistic, dispunând tot

Restaurantul "Tigul" în perioada interbelică, azi Primăria Huedin

atunci înființarea unui Oficiu Local de Turism, care urma să se ocupe cu promovarea turismului, între care și adunarea de materiale informative cerute de Oficiul Național de Turism. Deoarece această activitate era încă una de pionierat, Consiliul Județean a acordat subvenții pentru promovarea turismului, iar Oficiul Județean de Turism, urmărind sporirea acestui fond, „a mai cerut și sprijinul material al comunei urbane Huedin... cari apreciind bunele intențiuni... a contribuit cu sume frumoase la realizarea programului fixat” (Administrația, 1937, pp. 299-304).

Un pas important spre modernizarea Huedinului l-a constituit electricitatea sa. Demersurile au început în anul 1935, prin organizarea mai multor licitații în vederea racordării Huedinului la termocentrala de la Aghireș. Izbucnirea celui de-al doilea război mondial a stopat pentru o perioadă realizarea electricității, proiectul fiind finalizat totuși în timpul războiului. După cum reiese din datele aflate în arhiva Primăriei Huedin, pentru acest proiect a fost împrumutată o sumă de bani de la Banca de Credit și Casa de Păstrare Cluj, sucursala Huedin, iar pentru „stingerea”

împrumutului era fixat anul 1948 (Dosar, 1947).

O vizită prin Huedinul contemporan într-o zi de marți sau în ultima zi de luni din lună, ne poate releva fără un efort de voință prea mare, aceeași atmosferă pitorească a târgului de odinioară „de la Hodin”.

Abrevieri bibliografice

Administrația, 1937 = *Administrația românească în județul Cluj*, Cluj, 1937.

Klepner, 1988 = E.L. Klepner, *Igy emlékszem Bánffyhungyadra*, Tel-Aviv, 1988.

Raport 1926 = *RAPORT. Asupra stării administrative a județului Cluj, pe anul 1926*, Cluj, 1927.

Dosar 1947 = Dosar *Tabloul proprietăților orașului Huedin 1947*, Arhiva Primăriei Orașului Huedin.

P o e z i e

Cu măreția sîngelui

Minerva Chira

Cu măreția sîngelui

Sînt floarea sau grădina
Suflet risipit peste tot -
legănată de ramuri,
alintată de unde
În cămăși în aripi de fluturi,
alături de nimeni
tulburînd cărări
ca-ntr-o urmărire în noapte
pe Craterul Silvestri
al Etnei
Fructul otrăvit are viermi?
În urechea lui Dionysos din Siracuză
ciorchinii din duzi
strigă albia pentru flăcări
Mama și tata - în spic
neștiuți de clopotul răsturnat
ce-a cules fulgerul
Frunza-n vînt trimite
surîsul scoicii
cînd cineva încearcă
să se preschimbe în mine
spre tînguirea florii
de nu-mă-uita
Cu săbii - frunzele stînjeneilor
fașa de alge mi-o desprinzi
Înjunghiere pe val
înmormîntare
înviere
cu măreția sîngelui pe care
soarele îl varsă în oglinzi

Cu tine

Parcă razele ar avea cătușe
deși văzduhul vîiește
de streșini cu țurțuri albaștri
Vor fi făcuți țandări
de fîntîna speriată
cu ulciorul mamei
Din pietre ies îngeri
sunînd din cornul lunii
peste Catedrala din Monreale
Căsuța melcului e un cîntec
în care se ascunde?
Florile își deschid ferestrele
Pomii mă muștră
Chiar și cel care nu știe
ce fructe va rodi
Nasturi arzînd păzesc
munți de lotuși
din grădini rostogolite de tine
după legile nisipului pe care
Arhimede își desena cercurile
("Noli me tangere circulus meos")
Perdeaua de umbre penetrează
membrana de frunze
a orașului tăcut - Medina -
alene, părelnic, nedecis
Cu tine sau cu poezia
întuneric e mai luminos?
Sînt arcul ce-și trimite săgeata
în mine
și-n vis

Mare

Voluptate de mare veselă
Încordări de mare tristă
Îi țintesc nămeții sulți de raze

din Valea Templelor din Agrigento
Insula de alge se agață
cu toate brațele de pietrele adîncului
(altceva nu are)
Aici e acolo, azi e mîine
Lujeri reușesc să-și păstreze verticalitatea
doar la interferența undelor
Cele ce urmăresc mersul mării
se îndoiaie pînă la frîngere
Nu poți să aparții
decît unei singure lumi
Cine mi-a luat capul în mîini
în Palatul Achillion din Corfu
și plînge peste el?

De alb

Filfiri de drapele albe, obosite
au derutat vuietul lacrimii
în duelul pe gheață
Orbi pe frîngîii de nea
ocoliră focul evadat din temniță
Rețineau silueta plopului în deznădejde
lenjerii de ceață
Ura furtunii întorcea lumina pe dos
chiar și-n ținutul visării
cu vechea-i nepăsare
Jefuiau băștinașii ungherelor
din Piața Arhimede
La Villa dei Misteri din Pompei
Construiam lumile pe care
nu le-am avut
în mărșăluire haotică
printre fuioare
Să-mi fii cruce apoi mormînt
strigam de teamă
că voi fi înfășurată în crini
sau închisă în rană

Grafitti pe o fântână

Florian Stanciu

Buletin de știri

Pe ecranul de sticlă din unghiul odăii
curg șiruri de priveliști ținându-se de mână
pălări de umbre lumini răsar se deșiră și
plimbă pe dinainte-ți continente arhipelaguri
insule
cu toate învelite în păstoase aprinse culori
cu toate băltind pe vetre de mări și oceane
Înalt pe sub curbura bolții o mașinărie
însingurată
ce a împrumutat de la zburătoare agerimea și
aripile
iar de la fântării de baltă zvonul prelung
țuitul
rănește cu zgrunțuri de foc țipla văzduhului

și poartă în pântec o seamă de oaspeți
călători degustându-și legănarea plutirea
deliciile aventurii
ci printre ei s-a strecurat hoțeste un ucigaș
Nu mișcați țipă el și deodată îi ațintește
cu privirea-i cruntă și arma-i homicidă
De-acum ce le-o mai fi sortit să petreacă
păsării de fier și drumeților nici că știi
Cu inima mică-mică o bilă de gheață-n piept
tu privești cumpănești mai noile tertipuri
câte în cer și pe pământ neistovit se urzesc
și îți șoptești că întru multe cele semin-
ția lui homo sapiens a ajuns la culme.

Anno Domini

Menit în semn fatidic anul
despătură peste ovalul planetei
vărgata pânzărie de zile nopți
pe când ea speța omului
ce sumbru furnicar sub ceruri
din sineși pe sine prăsinde-se
zorește se-aleargă se sfarmă
Făr' de sațiu despicate izvoarele sîngelui
de-a surda năzărite mai drepte pridvoare
cuiburi în soare nicicînd atinse
Cunună trecerii - flamuri de colburi
adulmecat pragul din urmă cenușa
după tipicul acelor efemeride
ce-și caută beția stingerii în
zbănțuirea vâlvorilor. Negreșit huma
sfârșitul de început și-l înnoadă.

Grafitti pe o fântână

A voi dinadins
și a nu putea nicidecum
să te dezlegi de jocul acela cu apa
de-a privitul și de-a pierderea prin adâncuri
Încremeneai de-atâtea ori în tăcerea și spaima
aceleiași descumpăniri: unde erai tu cel
adevărat
pipăibil - deasupra una cu pietrele iarba
frunzișul
sau dedesubt zbătându-te în mreaja unor
răsfărângeri?
Mai târziu te-apecai peste ghizduri de fântâni
ce zăreai pe-o vatră vînată de lumină
un chip mic pierdut în afundul pămîntului
ca în inima unei oglinjoare
Strigai și ți se răspundea
cu neamiauzite modulații cuvinte
verigi într-un șir de ecouri
auind între pereți de piatră
Te-ndepărtați întrebându-te ce-o fi făcînd el
chipul tău rămas singur acolo
în gropanul cu izvoare și geroase oglindiri
Ne privim ziceai ne-om mai privi
dar mi se pare
că nici unul între noi doi
nu o să-l priceapă îndeajuns pe celălalt.

Traduceri

Teofil Răchiteanu

în limba franceză

Traduceri de Doina Mândru

și

Jean-Pierre Fleury

Cette coline-là

Cette coline-là
De laquelle
Père et mère
Et leurs dix enfants
Se tenant par la main
Disparaissent
S'effondrant
Dans les eaux enflammées
Du couchant...

Le berceau

Depuis longtemps abandonné
parmi les vieux objets
d'une chambre oubliée
j'y retourne parfois
et en secret le touche:
de mes yeux, de ma tempe
des paumes.
C'est là qu'il me paraît
que toute l'enfance y est
et je la berce
et je lui chante
et je l'apaise
pour qu'elle ne pleure...

Bien plus déserts sont de l'amour, les vallons...

Bien plus douce Anne, dans la mémoire tu
t'enfonces
ainsi qu'ils glissent déserts mes jours vers
l'oubli
Dans mon âme d'amères mélancolies
Descendent pareil au froid frimas dans les
abîmes obscurs.

De l'horizon perdu dans le brouillard d'un
songe
Il sonnera, au soir, le cor des souvenirs
Bies plus déserts sont de l'amour, les vallons...
De l'abîme, pourtant, on entend lointain
Le bourdon du désir résonnant...

(Traducere în franceză de Doina Mândru)

Gérard de Nerval

Désert total. Mon port, les pas vaincus en
rive.
Sombre mon ombre est comme un berceau
ivre.

Passé-je par l'éternité tel un corbeau par le
désert.
À moi le soir, au noir, sans avoir de couchant
parfois..

Comme une eau sacrée qui n'a pas sommeil

Sonne vieux-bois, résonne, comme en non-lieu
(Des aigles noirs planent impériaux sur de pro
fonds abîmes)
Sonne vieux-bois, résonne, pendant que ne bât
pas le vent
(Des aigles noirs planent impériaux sur vos
oublis)
Sonne vieux-bois, résonne, comme un grand
mystère
Comme une eau consacrée qui ne fait aucun
somme
Sonne vieux-bois, résonne à la mort, sonne-

Yannou sonne ainsi la désolation sur les
monts lunaires.

L'ultime étoile figeait sa chute

L'heure était lourde d'amertume,
L'ultime étoile figeait sa chute,
Aucune n'était en elle, aucune,
Le temps se regardait couler...

Il ne faisait ni jour, ni nuit,
Ni souvenir, ni même oubli,
Une ombre tout au plus
Et toutes les ombres agrandies...

Et Dieu, le vieil Orphée,
Mourait oublié dans la sombre vallée,
Seule allait la Lyre en sa complainte
Et le Chaos s'emplissait de plaintes...

À Fontaine au Mont Calme

À Fontaine au
Mont Calme
S'assied Jeannot
De repos.
Fontaine
À l'eau de glace
Et tu sais pas
Que le temps trace;
Fontaine
Aux eaux douces
Et tu sais pas
Que le temps chasse...

Quelque part dans le ciel quelqu'un en blanc rêve

La neige est suave aux monts, il neige et
neige...
Quelqu'un, dans la félicité d'une idée, tout
doux s'achève...

Quelque part, quelque part dans les mondes à
l'écart,
L'Heure des Grands Calmes doucement bât.
Quelqu'un, souriant au-delà des vies, au -delà
de la mort,
Répartit de blancs silences sur le monde...
La neige est suave et en moi s'installe

Quelque part dans le ciel quelqu'un en blanc
rêvasse...

Ô avril-mai

Ô Avril-Mai
Ô Avril-Mai!
Au temps du rêve Au temps d'Eden!

Mon souffle, allez,
Fais-toi léger !
Au temps qui dort
Au temps du dor !

Feu sacré et passion

Perds-toi, allons,
En flanc de mont!
Au temps du rêve
Au temps d'Eden !...

Juin et Juin-
Feu sacré et passion.
Me rééternisant,
La ciel me lacryme.

Senteur de Paradis,
Juin et Juin!
Eaux me murmurent,
Herbe m'ondoine.

Juin et Juin,
À toi grandeur!
Feu sacré et passion.
Été. L'Amour...

(Traducere în franceză de Jean-Pierre Fleury)

Notă:

Jean-Pierre Fleury locuiește la Nantes, Franța.
Sociolog, a publicat mai multe cărți de speciali-
tate. Împreună cu Philippe Gicquel editează
revista „Saltimbanques”. Jean-Pierre Fleury co-
respondează cu Teofil Răchiteanu și cu Alexandru
Jurcan. De dragul poeziilor lui Teofil Răchiteanu,
a început să învețe românește. La editura Casa
Cărții de Știință din Cluj-Napoca se află sub tipar
o carte de sociologie a lui Jean-Pierre Fleury.

Meridian

"Bufnița oarbă" sau frumusețea simfoniei necuprinse

Silvia Morar

Când asculți o simfonie te scufunzi în tumultul sentimentelor trăite de autorul ei. Nu vi s-a întâmplat? De fiecare dată înaintea unui concert îți propui: "De data asta voi fi atât de atent încât nu mi va scăpa nici o notă!" Dar începe concertul și frumusețea adâncă a ceea ce asculți te îndeamnă la reverie. Uیți să te concentrezi. De fapt este un paradox: vrei să fii lucid în momente în care "drogul" sunetelor te face să zbori. Te trezești că minute în șir ai fost extrem de fericit fără a ști precis ce s-a cântat acolo. Același lucru îl pătesc în fața unui tablou al unei statui sau a unui dans. Uneori este atâta frumusețe înăuntrul lor încât ochii și simțămintele nu pot cuprinde totul. Aceleași sentimente le ai când îți privești copilul proaspăt născut. Te uیți la el și ți se pare atât de minunat încât nu-l poți cuprinde...

Ei bine, de câteva zile, fericirea mea nu a avut margini. Sufletul meu a fost martorul lecturii uneia dintre cele mai frumoase creații în proză ce s-a putut scrie vreodată. Atât de frumoasă încât n-o poți cuprinde! Este vorba de *Bufnița oarbă* a scriitorului iranian Sadegh Hedayat. Precum un concert de vioară, această carte se face stăpână pe cel ce-o parcurge și n-o mai poți părăsi decât cu gândul că a doua zi te vei "arunca" asupra ei cu și mai mult nesăț.

Încă din primele pagini apare lait-motivul ce-l vei întâlni des "...un chiparos sub care era ghemuit un bătrân adus de spate... în fața lui o față - silueta eterată - subțire, vapoasă, cu doi ochi imenși, mirați, strălucitori - îmbrăcată în negru se apleca mult spre el să-i ofere o floare de nufăr"...

Dar un concert are și pasajele în care instrumentul - vioara - cântă doar el. Și ascultându-i "vaierul" nu poți să nu te gândești la o poezie... Este atâta poezie în această proză! Nici când nu am fost mai fascinată citind: "Noaptea se risipi cu pași de lup, poate se odihnișe suficient, lepădându-se de oboselile sale. Se făceau auzite zgomote îndepărtate și ușoare. Poate visa o pasăre migratoare. Poate creșteau plantele. Stelele palide dispărură în spatele grămezilor de nori. Pe față simțeam respirația calmă a dimineții. Cântatul cocoșilor se înălța de departe. "Când o citești, ai senzația că în tine există mai mulți cititori. Nu ai cum fi toți deodată. Atunci care să fii întâiul? Oare nu pierde al doilea din farmecul lecturii dacă nu are el această calitate? Îți tremură sufletul. Oricare ar fi cititorul, acesta se îmbiba din plin de metafora degradării spiritului împins la disperare. Naratorul anunță din primele rânduri: "În viață sunt răni care, precum lepra, rod încet în singurătate sufletul și-l distrug". Dacă cititorul ar fi "o canalie" - cum o numește naratorul - "ființa cu fața avidă în goană după bani și vicii" făcută „dintr-o gaură din care spânzură un pumn de viscere, terminându-se într-o caricatură de sex”, atunci el ar înțelege așa:

Un tânăr își pierde iubita în împrejurări misterioase. Neputând trăi fără a o mai vedea cu ochi mari și adânci, acesta, treptat, își pierde mințile, înnebunește.

Cititorul filosof și sensibil ar percepe citind-o, un tânăr deștept și sensibil care trăiește o viață paralelă față de a semenilor - precum umbra față de corp - fără ca vreodată să fie înțeleș de către aceștia. El, din suferințe nemărturisite, ajunge să-și dorească moartea, fără a gândi la o altă posibilă lume: „Pentru mine, care nu ajunsese încă să mă adaptez la cea în care trăiam, la ce bun o altă lume? Deja simțeam că aceasta de acum nu era făcută pentru mine ci pentru o mână de nerușinați, mitocani, cerșetori născuți, înfumurați, prostănaci...". Un al treilea posibil cititor ar fi cel ce l-ar intui foarte bine pe scriitor. Sadegh Hedayat este o persoană „îmbibată” până la saturație de cultura europeană și, sensibil până la sinucidere se sfâșie între lumea în care a crescut și a cărei cultură a moștenit-o - cea persană - și lumea lipsită de prejudecăți, liberă în acte și gândire - cea europeană...

De obicei, un concert, în partea a treia îți sugerează optimismul, dragostea de viață. Însă *Bufnița oarbă* este tot timpul susținută de o tristețe ce anunță moartea: „moartea își fredona încet cântecul ca un bălbăit care repeta fiecare cuvânt și care abia ajungând la sfârșitul unui vers, trebuie să o ia de la capăt. Cântecul ei biciuia carnea ca scrâșnetul dinților unui ferăstrău. Striga, apoi, brusc, tăcea”.

Cei ce veți citi această frumusețe fi-veți „canalie”? Fi-veți filosoful?... Nu are importanță. Actul citirii în sine vă va ridica în slăvi nemuritoare.

Creion

Glăsul dorințelor

Andra Bănuț
cls. a XI-a, Liceul Teoretic
"O. Goga" Huedin

Pe zidurile reci îmi zugrăvesc iubirea. Îți mângâi amintirea cu privirea rătăcită printre copacii care au fost martorii primei noastre bății în zăpadă. Nu te voi uita niciodată. Întunericul, frigul, căldura... îmi vor aduce aminte de tine... te vor striga neîncetat și de fiecare dată mă va durea toata ființa. Dacă ai putea să auzi... oceanul zbiară și el. Cum poți ignora natura?

Întunericul plânge după atingerea ta și te caută prin odăile reci ale castelului de piatră de pe malul cerului. Frigul se îmbrățișează cu căldura într-o adiere blândă precum pulberea de stea pe pielea fină a infinitului inimii mele.

Bătăile ritmice ale lunii în sticla ochilor mei trezesc valorile unor mări de mult uitate, în care ființe solitare își caută mântuirea la zeci de ani lumină depărtare una de alta. Și totuși e iarnă și gerul îmi plânge singurătatea... te caută pe tine... îngheață oceane, țări, orașe, și nu te găsește. Neputința cuprinde Universul și se înfășoară în jurul mâinilor mele. Nu pot să îți ating respirația... aburii fierbinți ce ies din tine, rostogolindu-se în aer.

Soarele se îmbată doar simțindu-ți mirosul cu razele sale egoiste cu care a pătruns abisurile cele

mai adânci ale gândurilor tale. Simt stropii topiți ai zăpezii răsând de fericire că au murit pe buzele tale. Îmi strigă ploaia în urechi că a zburat prin părul tău și acum s-a îndrăgostit de mătasea galbenă a firelor parfumate.

Un uragan de vise și amintiri aleargă înspre tine să îți mărturisească singurătatea la care au fost condamnate pierzându-te pe tine.

Un suflet nou s-a născut în momentul întâlnirii noastre. Privirea ta fixă îmi stăpânește fiecare moleculă a ochilor. Celulele trupului meu se ceartă pentru a-și câștiga un loc mai apropiat de atingerea ta.

Ancora uitării se zbate pentru a te îmbrățișa și-și caută cărarea printre firele de iubire împletite în jurul nostru.

Mă arde prezența ta și mă doare rădăcina adâncă din interiorul sufletului, care te-a fixat atât de puternic în diamantul cel mai de preț al meu... dorința.

Redactor responsabil:
Dinu Bălan

Supliment editat cu sprijinul financiar al
Consiliului Local Huedin

